

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/3. sz.

Az EKE új tagjai 1.

Nagyvárad, Római Katolikus Egyházmegyei Könyvtár

A Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegyei Könyvtár 1998-ban alakult meg a püspökség intézményi keretein belül, azaz nem önálló jogi személyiségként. Feladata az egyházmegye történeti könyvanyagainak összegyűjtése, tárolása, feldolgozása. A könyvtár nem gyarapít, kifejezetten műemlékkönyvtárként, kutatóhelyként működik.

A várad püspökség, mint a történeti Magyarország javadalmait és birtokait tekintve egyik leggazdagabb egyházmegyeje közel ezeréves múltra tekint vissza, főpapsága közismerten kiemelkedő szerepet vitt a középkori és a humanista könyvkultúra területén. A reformáció, a javak szekularizációja és a több mint három évtizedig tartó oszmán uralom azonban nyomtalanul elpusztított minden korábbi tárgyi emléket. Várad egykori könyves múltjának ma már egyetlen tanúját sem, egyetlen kéziratot vagy nyomtatott kötetet sem őriz a város. 1692-ben a püspökség számára új élet kezdődött, a koraújkori-újkori könyves kultúra is ekkor vette kezdetét. Az egyházmegye joghatósága a 17. század végétől a nagy kiterjedésű Bihar megyén kívül Békés, Kraszna és Közép-Szolnok megyékre terjedt ki.

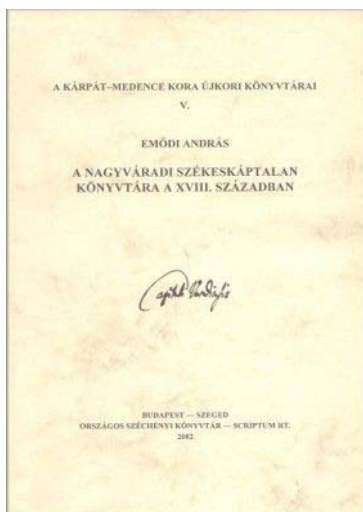
Az egyházmegye – 1692-től a 20. század elejéig gyarapodó – könyvgyűjteményeinek, illetve könyvtármaradékainak állományából (püspökségi, székeskáptalani, papneveldei, kapucinus rendi, mintegy háromtucatnyi plébániai) alakítottuk ki 1998-tól kezdve műemlékkönyvtárunkat, mely a püspöki székesegyház épületében nyert elhelyezést.

Jelenleg 23 ősnymtatvánnyal, 374 antikvával (16. századi külföldi nyomtatvány), 219 RMK-művel, 1.045 17. századi külföldi nyomdatermékkel, mintegy 3.000 18. századi magyarországi és 5.500 18. századi külföldi nyomtatvánnyal rendelkezünk. A kapucinus rend egykori nagyvárad i könyvtárának közeljövőben tervezett teljes bekebelezésével további mintegy 2-3.000 17-18. századi nyomdatermékkel gyarapodunk.

E jelzett 12-13.000 kötetnyi értékes történeti anyag mellett további mintegy 10-13.000 kötetnyi 19. századi könyv és folyóirat alkotja a könyvtár feldolgozatlan állományát.

A könyvtárnak egyetlen munkatársa van, aki az egyházmegyei levéltárosi tisztséget is ellátja.

Az elmúlt tíz esztendő publikációi közül a történeti könyvanyagot érintők:

EMŐDI András: *A nagyvárad i székeskáptalan könyvtára a XVIII. században*. Budapest – Szeged, 2002.

Uő: *A nagyvárad i Római Katolikus Egyházmegyei Könyvtár régi állománya I. (ősnymtatványok, XVI. sz. nyomtatványok, RMK) – II. (XVII. sz. nyomtatványok)*. Budapest – Nagyvárad, 2005-2008.

Uő: *Kapucinusok és könyvtáruk Nagyváradon a 18. században*. Nagyvárad – Budapest, 2006.

Uő: *A Nagyvárad i Szemináriumi Nyomda 1745-1804*. Nagyvárad, 2004.

Uő: *A várad i és szatmári római katolikus püspökség régi könyvállományának összegyűjtése, rendezése és feldolgozása (1998-2008)*. (Könyvtári Figyelő 2009/2, 188-199).

Emődi András
